पितृसंहिता

॥ अथ पितृसंहिताप्रारम्भः ॥

खेमराज श्रीकृष्णदास प्रकाशन बम्बई

संस्करण : दिसंबर २०१७, संवत् २०७४

मूल्य : २० रुपये मात्र।

मुद्रक एवं प्रकाशक:
खेमराज श्रीकृष्णदास,™
अध्यक्ष : श्रीवेंकटेश्वर प्रेस,
खेमराज श्रीकृष्णदास मार्ग,
मुंबई - ४०० ००४.

Printers & Publishers :
Khemraj Shrikrishnadass Prop: Shri Venkateshwar Press, Khemraj Shrikrishnadass Marg, 7th Khetwadi, Mumbai - 400 004.

Web Site : http://www.Khe-shri.com
Email : khemraj@vsnl.com

Printed by Sanjay Bajaj For M/s.Khemraj Shrikrishnadass Proprietors Shri Venkateshwar Press, Mumbai-400 004, at their Shri Venkateshwar Press, 66 Hadapsar Industrial Estate. Pune 411 013

श्रीगणेशाय नमः ॥ अग्नयेकव्यवाह
नायस्वाहा सोमायपितृमतेस्वाहा ॥
अपहताअसुरारक्षांसि वेदिषदः
॥ १ ॥ येरूपाणिप्रतिमुञ्चमानाअ
सुराः सन्तःस्वधयाचरन्ति ॥ पुरा
पुरोनिपुरोये भरन्त्यग्निष्टाँल्लोकात्प्रणु
दात्यस्मात् ॥ २ ॥ अत्रपितरोमाद

पि०
२

यद्धंठ्यथाभागमावृंषायद्ध्वम् ॥ अमी
मदन्तपितरो यथाभागमावृंषायिषत
॥ ३ ॥ नमोवःपितरोरसायनमोवः
पितरः शोषायनमोवः पितरोजीवाय
नमोवःपितरः स्वधायैनमोवः पितरो
घोरायनमोवः पितरोमन्यवेनमोवः
पितरः पितरोनमोवोगृहान्नः पितरोद

त्तसतोवः पितरोदेष्मैतद्वः÷ पितरोवा
सऽआधत्त ॥ ४ ॥ आधत्तपितरोगर्भं
कुमारंपुष्करस्रजम् ॥ यथेहपुरुषोसं
त् ॥ ५ ॥ ऊर्ज्जंवहन्तीरमृतंघृतम्पयः
कीलालम्परिस्रुतम् ॥ स्वधास्थतर्प्प
यतमेपितॄन् ॥ ६ ॥ कृणुष्वपाजःप्र
सितिन्नपृथ्वींयाहिराजे वामंवाँऽइ

भेन ॥ तृष्वीमनुप्रसितिंद्रूणानो
स्तासिविद्ध्यरक्षसस्तपिष्ठैः ॥ ७ ॥
तवभ्रमासऽआशुयापतन्त्यनुस्पृशधृ
षताशोशुचानः ॥ तपूंष्यग्नेजुह्वा
पतङ्गानसंदितो विसृजविष्वगुल्काः
॥ ८ ॥ प्रतिस्पशोविसृजतूर्णितमोभ
वा पायुर्विशोऽअस्याऽअदब्धः ॥ षो

नोंदूरेऽअघशंꣳसो योऽअन्त्यग्नेमाकि
ष्टेंव्यथिरादंधर्षीत् ॥ ९ ॥ उदंग्नेतिष्ठ
प्रत्यातंनुष्वन्यमित्राँ२ऽ ॥ ओषता
त्तिग्महेते ॥ योनोऽअरांतिꣳसमिधा
नचक्रेनीचातंधक्ष्यतसन्नशुष्कंम् ॥
॥ १० ॥ ऊर्ध्वोभवंप्रतिंविध्याध्य
स्मदाविष्कृणुष्वदैव्यांन्यग्ने ॥ अ

वं॑स्थि॒रा तं॑नुहि यातु॒जूनां॑ञ्जा॒मिमजा॑मि॒
म्प्रमृं॑णीहि॒ शत्रूं॑न् ॥ ११ ॥ सु॒रां॑व॒न्त
म्ब॒र्हि॒ष॒दं॑ꣳ सु॒वीरं॑ य॒ज्ञꣳ हि॑न्वन्ति म
हि॒षा न॒मो॑भिः ॥ द॒धा॑नाः॒ सोमं॑न्दि॒वि
दे॒वता॑सु म॒दे॒मेन्द्रं॑ यज॑मानाः॒ स्व॒र्काः ॥
॥ १२ ॥ यस्ते॒ रसः॒ सम्भृं॑त॒ ओष॑धीषु
सोमं॑स्य॒ शुष्मः॒ सुरं॑या सु॒तस्यं ॥ तेनं॑जि

न्त्व॒यज॑मान॒म्मदे॑न॒ सर॑स्वतीम॒श्विना

वि॒न्द्र॑म॒ग्निम् ॥ १३ ॥ यम॒श्विना॒नमु॑चे

रासु॒रादधि॒सर॑स्व॒त्यसु॑नोदिन्द्रि॒याय॑ ॥

इ॒मन्तꣳ शु॒क्रम्मधु॑मन्त॒मिन्दु॒ꣳसोम॒ꣳ

राजा॑नमि॒हभ॑क्षयामि ॥ १४ ॥ यद॒त्र॑

रि॒प्तꣳर॒सिनः॑ सु॒तस्य॒ यदिन्द्रो॒ऽअपि॑

व॒च्छची॑भिः ॥ अ॒हन्तद॑स्य॒मन॑सा॒शि

वेनुसोमुठुराजांनामिहभंक्षयामि। १५॥
पितृभ्यः स्वधायिभ्यः स्वधानमः पि
तामहेभ्यः स्वधायिभ्यः स्वधा नमः
प्रपितामहेभ्यः स्वधायिभ्यः स्वधान
मः॥ अक्षन्पितरोमीमदन्तपितरोती
तृपन्तपितरःपितरःशुन्धध्वम्॥ १६॥
पुनन्तुमा पितरःसोम्यासः पुनन्तु मा

पितामहाः पुनन्तु प्रपितामहाः ॥ पवित्रेण शतायुषा ॥ पुनन्तु मा पितामहाः पुनन्तु प्रपितामहाः पवित्रेण शतायुषा विश्वमायुर्व्यश्नवै ॥ १७ ॥ अग्न आयूंषि पवस आ सुवोर्जमिषं च नः ॥ आरे बाधस्व दुच्छुनाम् ॥ १८ ॥ पुनन्तु मा देवजनाः पुनन्तु मनसा धियः ॥

पुनन्तुविश्वांभूतानि जातवेदः पुनीहि
मां ॥ १९ ॥ पवित्रेणपुनीहिमाशुक्रेण
देवदीद्यत् ॥ अग्नेक्रत्वाक्रतूंऽ ॥ ऽरनु ॥
॥ २० ॥ यत्तेपवित्रमर्चिष्यग्नेवितत
मन्तरा ॥ ब्रह्मतेनपुनातुमा ॥ २१ ॥ पव
मानःसोऽअद्यनःपवित्रेणविचर्षणिः ॥
यःपोतासपुनातुमा ॥ २२ ॥ उभाभ्यां

न्देवसवितःपवित्रेणसवेनच ॥ माम्पु
नीहिविश्वतः ॥ २३ ॥ वैश्वदेवीपुन
तीदेव्यागाद्यस्यामि माबह्व्यस्तन्वो
वीतपृष्ठाः ॥ तयामदन्तःसधमाद्येषुव
यꣳस्यामपतयोरयीणाम् ॥ २४ ॥ ये
संमानाःसमनसःपितरोयमराज्ये ॥
तेषाँल्लोकःस्वधा नमोयज्ञोदेवेषुकल्प

ताम् ॥ २५ ॥ येसंमानाःसमंनसोजीवाजीवेषुंमामुकाः ॥ तेषांश्रीर्म्मयिंकल्पतामुस्मिँल्लोकेशुतꣳसमाः ॥ ॥ २६ ॥ द्वेसृतीऽअंशृणवम्पितृणामुहन्देवानांमुतमर्त्त्यानाम् ॥ ताभ्यांमिदंविश्वमेजुत्समेति यदन्तरापितरम्मातरंच ॥ २७ ॥ इदꣳहविःप्प्रजननम्मे

ऽअस्तुदशवीरꣳसर्व्वगणꣳस्वस्तये ॥
आत्मसनिप्प्रजासनि पशुसनिलोक
सन्न्यभयसनि ॥ अग्निःप्प्रजाम्बहुला
म्मेकरोत्वन्नम्पयोरेतोऽअस्मासु धत्त
॥ २८ ॥ उदीरतामवरऽउत्परासऽउन्म
द्ध्यमाः पितरःसोम्यासः ॥ असुँयऽई
युरवृकाऽऋतज्ञास्तेनोवन्तु पितरोहवे

षु॥ २१ ॥ अङ्गिरसोनः पितरोनवंग्ग्वा ऽअथर्वाणोभृगवः सोम्यासः ॥ तेषां व्वयठंसुमतौ यज्ञियानामपिभद्रेसौम नुसेस्यांम॥ ३० ॥ येनः पूर्वेपितरः सो म्यासोनूहिरेसोमपीथंवसिष्ठाः ॥ ते भिर्य्यमः संठंरराणो हवीठंष्युशन्नु शद्भिःप्रतिकाममंत्तु॥ ३१ ॥ त्वठंसो

मप्प्रचिकितो मनीषात्वꣳरजिष्ठमनु
षिपन्थाम् ॥ तवप्प्रणीतीपितरोनऽइ
न्द्रोदेवेषुरत्नमभजन्तधीराः ॥ ३२ ॥ त्व
या हिनः पितरः सोमपूर्वे कर्म्माणिच
क्रुः पवमानधीराः ॥ वन्वन्नवातःपरि
धीँऽऽरपोर्णुवीरेभिरश्वैर्मघवा भवा
नः ॥ ३३ ॥ त्वꣳसोमपितृभिःसंविदानो

पि० ९

नुद्यावांपृथिवीऽआतंतन्थ ॥ तस्मैंत
इन्दोहुविषांव्विधेमव्वयथ्ठंस्यांमु पतंयो
रयीणाम् ॥ ३४ ॥ बर्हिषदःपितरऽऊ
त्युर्व्वागिमावोंहुव्याचंकृमाजुषध्वम् ॥
तऽआगतावंसाशन्तंमेनाथांनः शंय्यो
रंरपोदंधात ॥ ३५ ॥ आहम्पितृन्त्सु
विदत्राँ२ ॥ ऽअवित्त्सिनपांतञ्चव्विक्र

मंणस्त्विष्णोः ॥ बर्हिषद्दोयेस्वधयां
सुतस्युभजंन्तापित्वस्तऽइहागंमिष्ठाः ।
॥ ३६ ॥ उपंहूताः पितरः सोम्यासोंबर्हि
ष्युषुनिधिषुंप्प्रियेषुं ॥ तऽआगंमन्तुत
ऽइहश्श्रुंवुन्त्वाधिब्रुवन्तुतेवन्त्वस्मान् ।
॥ ३७ आयंन्तुनः पितरः सोम्म्यासोंग्नि
ष्वात्ताः पथिभिर्द्देवयानैः ॥ अस्म्मि

नुद्यावांपृथिवीऽआतंतन्थ ॥ तस्मैत
इन्दोहुविषांविधेमवुयथंस्यांम पतंयो
रयीणाम् ॥ ३४ ॥ बर्हिषदःपितरऽऊ
त्युर्व्वागिमावोंहुव्याचंकृमाजुषध्वंम् ॥
तऽआगुतावंसाशन्तंमेनाथांनुः शंय्योः
रंरपोदंधात ॥ ३५ ॥ आहम्पितृन्त्सु
विदत्रांऽ ॥ ऽअविंत्त्सिनपांतञ्चविक्र

मंणस्त्वग्निष्णोः ॥ बुर्हिषदोयेस्वधया॑

सुतस्यभजंन्तपित्वस्तऽइहागंमिष्ठाः ।

॥ ३६ ॥ उपंहूताःपितरंः सोम्यासोंबर्हि

ष्येषुनिधिषुंप्रियेषुं ॥ तऽआगंमन्तुत

ऽइहश्रुंवन्त्वधिंब्रुवन्तुतेवन्त्वस्मान् ।

॥ ३७ आयंन्तुनःपितरंःसोम्म्यासोंग्नि

ष्वात्ताःपथिभिर्देवयानैः ॥ अस्मिन्म

न्यज्ञेस्वधया मदन्तोधिंब्रुवन्तुतेवन्त्व
स्मान् ॥ ३८ ॥ अग्निष्वात्ताःपि
तरएहगंच्छत सदंसदःसदतसुप्रणी
तयः ॥ अत्ताहवींषिप्रयंतानिबर्हि
ष्यथांरयिंसर्ववीरन्दधातन॥३९ ये
अंग्निष्वात्ताये अनंग्निष्वात्तामध्ये
दिवःस्वधयांमादयंन्ते ॥ तेभ्यंःस्वरा

इसुंनीतिमेतां व्यथांवृशन्तुन्न्वु इङ्कल्प

याति ॥ ४० ॥ अग्निष्वात्तानृंतुमतो

हवामहेनाराशर्ठ्ठंसेसोमपीथँयऽआशुः

॥ तेनोविप्रांसःसुहवांभवन्तुवयर्ठ्ठंस्याम

मुपतंयोरयीणाम् ॥ ४१ ॥ आच्यांजा

नुंदक्षिणतो निषद्येमंयुज्ञमभिगृंणीत

विश्वें । माहिंर्ठ्ठंसिष्टपितरःकेनचिन्नो

पिं०
११

षह्ठुऽआगं÷पुरुषतुाकरां॑म ॥ ४२ ॥ आ
सीनासोऽअरुणीनांमुुपस्थे रुयिन्धंत्त
दाशुषेमर्त्त्यांय ॥ पुत्रेभ्यंः पितरुस्तस्यु
व्वस्वुः प्प्रयंच्छतुतऽइुहोर्ज्जंन्दधात ४३ ।
यमंग्ग्ने कव्व्यवाहनुत्वञ्चिन्मन्नयंसेरुयि
म् ॥ तन्नोंगुीर्ब्भिःश्रुवाय्यंन्देवुत्त्रापंन
यायुषंम् ॥ ४४ ॥ यो अुग्गिःकंव्युवाहं

नःपितॄन्यक्षदृतावृधः ॥ प्रेदुहव्यानिवो
चतिदेवेभ्यश्चपितृभ्यऽआ ॥ ४५ ॥ त्व
मग्नऽईडितः कव्यवाहनावाड्ढव्यानिसु
रभीणिकृत्वी। प्रादाःपितृभ्यःस्वधया
तेऽअक्षन्नद्धित्वन्देवप्रयताहवींषि।
॥ ४६ ॥ येचेहपितरोयेचनेहयाँश्चविद्म
याँ२॥ऽउचनप्रविद्म ॥ त्वंवेत्थयतिते

पि०
१२

जातवेदः स्वधाभिर्यज्ञꣳ सुकृतञ्जुषस्व ॥४७॥ इदम्पितृभ्यो नमोऽअस्त्वद्य ये पूर्वासो यऽउपरास ईयुः। ये पार्थिवे रजस्या निषत्ता ये वा नूनꣳ सुवृजनासु विक्षु ॥४८॥ अधा यथा नः पितरः परासः प्रत्नासो अग्न ऋतमाशुषाणाः। शुचीदयन्दीधितिमुक्थशासः क्षामा भिन्दन्तो

अरुणीरपंघ्नन् ४९ उशन्तंस्त्वानिधीम
ह्युशन्तःसमिधीमहि ॥ उशन्नुशतऽआ
वंहपितॄन्हविषेऽअत्तंवे।५०। वाजेंवाजे
वतवाजिनोनोधनेषुविप्रा अमृताऋ
तज्ञाः ॥ अस्यमद्ध्वःपिबतमादयंध्वन्तृ
प्तायांतपथिभिर्द्देवयानैः ॥ ५१ ॥ मधु
वाताऋतायतेमधुंक्षरान्तिसिन्धवः ॥

पि०
१२

जातवेदः स्वधाभिर्यज्ञं सुकृतञ्जुषस्व ॥४७॥ इदम्पितृभ्योनमोऽअस्त्वद्ययेपूर्वासोयऽउपरासईयुः। येपार्थिवेरजस्यानिषत्तायेवानूनं सुवृजनासुविक्षु ॥४८॥ अधायथानःपितरःपरासःप्रत्नासो अग्न ऋतमाशुषाणाः। शुचीदयन्दीधितिमुक्थशासः क्षामाभिन्दन्त

अरुणीरपंव्वन् ४९ उशन्तंस्त्वानिधीम
ह्युशन्तः॑समिंधीमाहि ॥ उशन्नुशुतऽआ
वंहपितृन्हुविषेऽअत्तंवे।५०। वाजेंवाजे
वतवाजिनोनोधनेषुविप्रा अमृताऋ
तुज्ञाः ॥ अस्यमद्ध्वः पिबतमादयंद्ध्वन्तृ
प्ताषांतपथिभिर्देवयानैः॥५१॥ मधु
वातांऋतायुतेमधुंक्षरान्तिसिन्धवः ॥

पि० १३

माध्वीर्न्नः सन्त्वोषधीः ॥५२॥ मधुनक्त मुतोषसोमधुमत्पार्थिवꣳरजः ॥ मधु द्यौरस्तुनः पिता ॥ ५३॥ मधुमान्नोवन स्पतिर्म्मधुमाꣳ॥ऽअस्तुसूर्य्यः ॥ माध्वी र्गावोभवन्तुनः ॥ ५४ ॥

इति पितृसंहिता समाप्ता ॥

हमारे प्रकाशनों की अधिक जानकारी व खरीद के लिये हमारे निजी स्थान :

खेमराज श्रीकृष्णदास
अध्यक्ष : श्रीवेंकटेश्वर प्रेस,
९१/१०९, खेमराज श्रीकृष्णदास मार्ग,
७ वी खेतवाडी बॅक रोड कार्नर,
मुंबई - ४०० ००४.
दूरभाष/फैक्स-०२२-२३८५७४५६.

खेमराज श्रीकृष्णदास
६६, हडपसर इण्डस्ट्रियल इस्टेट,
पुणे - ४११ ०१३.
दूरभाष-०२०-२६८७१०२५,

गंगाविष्णु श्रीकृष्णदास,
लक्ष्मी वेंकटेश्वर प्रेस व बुक डिपो
श्रीलक्ष्मीवेंकटेश्वर प्रेस बिल्डींग,
जूना छापाखाना गली, अहिल्याबाई चौक,
कल्याण, जि. ठाणे, महाराष्ट्र - ४२१ ३०१.
दूरभाष ०२५१-२२०९०६१.

खेमराज श्रीकृष्णदास
चौक, वाराणसी (उ.प्र.) २२१ ००१.
दूरभाष - ०५४२-२४२००७८.

हमारे प्रकाशनों की अधिक जानकारी व खरीद के लिये हमारे निजी स्थान :

खेमराज श्रीकृष्णदास
अध्यक्ष : श्रीवेंकटेश्वर प्रेस,
९१/१०९, खेमराज श्रीकृष्णदास मार्ग,
७ वी खेतवाडी बॅक रोड कार्नर,
मुंबई - ४०० ००४.
दूरभाष/फैक्स-०२२-२३८५७४५६.

खेमराज श्रीकृष्णदास
६६, हडपसर इण्डस्ट्रियल इस्टेट,
पुणे - ४११ ०१३.
दूरभाष-०२०-२६८७१०२५,

गंगाविष्णु श्रीकृष्णदास,
लक्ष्मी वेंकटेश्वर प्रेस व बुक डिपो
श्रीलक्ष्मीवेंकटेश्वर प्रेस बिल्डींग,
जूना छापाखाना गली, अहिल्याबाई चौक,
कल्याण, जि. ठाणे, महाराष्ट्र - ४२१ ३०१
दूरभाष - ०२५१-२२०९०६१.

खेमराज श्रीकृष्णदास
चौक, वाराणसी (उ.प्र.) २२१ ००१.
दूरभाष - ०५४२-२४२००७८

KHEMRAJ SHRIKRISHNADASS